

Пише: Мироје Јовановић
четвртак, 16 јун 2011 18:15

Уважавајући жељу сваке породице да сазна судбину свог члана, и не уважавајући нити један пројекат иза кога стоји Наташа Кандић, одлучих се да напишем овај текст.

Не упуштајући се у правну аргументацију, коју су износили острашћени РЕКОМ-овци у корист оснивања таквог међудржавног тела, нити ценећи аргументе против тог чина, који делом заступа српска струка, овај рад има за циљ да образложи потпуну и насушну потребу Републике Хрватске за оснивањем једног оваквог тела.

У Хрватској не функционише систем откривања ратних злочина, нити судовања у поступцима за наведена кривична дела, нити пак постоји спремност за доградњу система у циљу његове функционалности.

Слаба изграђеност правосудног система у посматраном делу и политичка неспремност да се такав систем доведе у ред, упућују на закључак са почетка овог разматрања, а то је чињеница да у Хрватској данас не постоји могућност да се кроз поступак суђења за ратни злочин дође до истине о догађајима који заслужују да се на правно ваљан начин обраде и пресуде.

Ово разуме се не тврди само моја маленкост, већ је горе изнета тврдња, у суштини идентична оној коју је на Округлом столу под називом „Учинковитије процесуирање ратних злочина те обештећивање преживјелих и обитељи жртава - неопходне законске измјене“ Загреб, 31. марта изнела дипл.иур. Маја Ковачевић Бошковић.

По мишљењу наведене ауторке, проблеми судовања у поступцима који се воде против лица окривљених за ратне злочине су следећи:

1. Пресуде се доносе од стране ненадлежних судова [\[1\]](#) ;
2. Не постоје посебна истражна одељења за истраге у поступцима кривичног прогона лица због сумње да су извршила ратни злочин [\[2\]](#) ;
3. Некомпетентност судија [\[3\]](#) ;
4. Некомпетентност тужилаца [\[4\]](#) ;
5. Непостојање техничких услова за рад судова [\[5\]](#) ;

Лоши кадровско-технички услови, разуме се, нису последица неспособности Републике Хрватске да уреди и спроведе предметну област посебних поступака, какав је поступак откривања и кажњавања ратних злочинаца. Овде је, сасвим извесно, по среди, потпуно одсуство сваке жеље да се у целости и до краја стави (у системском и систематском смислу) тачка на догађаје након којих Срба у Хрватској има мање него у Аустралији.

Ако се има у да је у оквиру „леgitимне акције“ убијена већина људи српске националности који нису желели или могли да беже (махом старци), тада се ствара јасна слика о томе шта је 250 хиљада Крајишника могло очекивати од такве легитимности.

На овакав закључак, поред здравог разума, упућује и сама премијерка Косор, својом изјавом, одмах након изрицања пресуда Готовини, Маркачу и Чермаку, у којој је изричито наведено: „да су неприхватљиве изречене тезе о удруженом злочиначком подухвату током „Олује“, која за Републику Хрватску представља легитимну обрамбену акцију предузету у циљу ослобођења државне територије“.

Дакле, слаба изграђеност правосудног система у посматраном делу и политичка неспремност да се такав систем доведе у ред, упућују на закључак са почетка овог

Пише: Мироје Јовановић
четвртак, 16 јун 2011 18:15

разматрања, а то је чињеница да у Хрватској данас не постоји могућност да се кроз поступак суђења за ратни злочин дође до истине о догађајима који заслужују да се на правно ваљан начин обраде и пресуде.

У Србији је, тврдим, у том смислу много боља ситуација. Како себе не бих довео у ситуацију да хвалим Бруна Векарића (кога сам у другим текстовима критиковао због непознавања чињеница о протеривању Срба из Крајина) или пак Вукчевића (који у принципу ради исто што и Векарић, али изгледа да поред тога, у одређеним приликама конзумира и вино у току радног времена), препустићу колегама из суседних држава да критикују правосудни систем Србије у светлу судских поступака везаних за ратне злочине.

Босна и Херцеговина је једна сасвим посебна и засебна прича. Као индикативан податак, упућујем на чињенице које је изнео председник Савеза логораша РС Бранислав Дукић, који је за портал <http://www.vesti-online.com> дана 30. 9. 2010. године изјавио да је на подручју Федерације БиХ у рату постојало 536 логора, Хрватској 220, а у Словенији 21 логор у којима су Срби мучени и убијани. Наведени је у истој изјави подсетио да су у Суду БиХ Срби осуђени за ратни злочин на укупно 1.354 године, Хрвати на 223, а Бошњаци на 149 година затвора. Колико ми је познато, наведена тврдња господина Дукића, никада, барем не јавно, није оспорена.

Такође, подсећам стручну и нестручну јавност, да се по мојим сазнањима, суђења за злочин геноцида, пред Судом БиХ, воде само и искључиво против Срба. Наравно да је Сарајево било највећи град у БиХ, те да је број утврђених српских жртава, који су живота, здравља, слободе или крова над главом лишени у том граду за време рата, далеко изнад било које друге средине, али такво поступање према Србима никада није квалификовано као геноцид, што је, признаћете спорно.

Још ако горе описану последицу упоредимо са намерама и чињењем муслимана од 1941. до 1945, добијамо комплетни континуитет и јасну слику.

Косово и Метохија. Ту је тзв „премијер“ зрео за једно дуго одсуство због службеног пута у Холандију, па је сама помисао да би дотични на било који начин допринео самооткривању или самокажњавању немогућа, и готово смешна.

Пише: Мироје Јовановић
четвртак, 16 јун 2011 18:15

Вратићемо се на тренутак на Хрватску и изјаву премијерке Косор. Она дакле тврди да је пресуда Хашког суда „неприхватљива“ те у том смислу истиче легитимност чињенице да је из Хрватске од 1991 до 1995 године протерано преко пола милиона људи. Ако се има у да је у оквиру „легитимне акције“ убијена већина људи српске националности који нису желели или могли да беже (махом старци), тада се ствара јасна слика о томе шта је 250 хиљада Крајишника могло очекивати од такве легитимности. Такође, уколико се има у виду количина запаљених кућа у Крајини, јасно је да носиоци „легитимитета“ нису имали у виду повратак потераних.

То је представа за Европу, која им је насушно потребна наредна 24 месеца, а након тога ће лако.

Математика је недвосмислена: 250 хиљада људи протераних за 4 дана + физичка и правна немогућност повратка = најмасовнији злочин у Европи после II светског рата.

Е, ту сад на сцену ступа РЕКОМ.

Пошто је евидентно да се Хрватска неће одрећи своје „легитимности“, влади у Загребу савршено одговара да један мали број, добро плаћених НВО делатника, држи сесије, сумњичи и саслушава. То је представа за Европу, која им је насушно потребна наредна 24 месеца, а након тога ће лако. А када Хрватска уђе у друштво одабраних, добије места у парламенту, свог члана комисије, а Ј. Косор се буде раме уз раме са Меркеловом и Берлусконијем тискара ради сликања, тада ће бити свеједно.

Овако ће на време растеретити своје некомпетентне судије и своје незаинтересоване тужиоце, а ако на сесијама почне да се доводи у питање „легитимност“ протеривања Срба, онда ће сасвим извесно „сесије“ бити држане по приватним становима, а своје закључке ће објављивати у нискотиражним медијима.

Да до неких нежељених закључака на „сесијама“ ипак неће доћи, гарант је Наташа Кандић, чије мишљење о хрватској политици 90-их година кореспондира са Загребом, и која једним оком жмури на српске жртве, а другим проверава да леш није случајно из 1943. године, будући да тада не би била надлежна за исти.

Све у свему, једном незрелом, неспремном и острашћеном режиму у Загребу свакако одговара да у сваком тренутку, за „незгодне“ закључке може окривити шачицу „сесионара“, и тако, бар пред домаћом јавности, задржати позицију бранитеља „леgitимитета“.

У Србији, са друге стране, овакве псеудонаучне и псеудозаинтересоване групице, које између признања Косова и брања јабука не виде разлику, па их радо упражњавају, немају за циљ да превареним и незапосленим Србима омогуће правду, већ да им НВО језиком објасне да су онтолошки кривци. Још ће на сесијама ућуткавати несрећну родбину, која је мислила да долази по нови траг или податак о неком свом, и лепити етикете провокатора свакоме ко приупита нешто богохулно, као нпр. да ли је над Србима 90-их година извршен геноцид.

На крају, у вези са оснивањем РЕКОМ-а могу, у територијалном смислу, да закључим следеће:

По правду се иде у Србију, по паре у Загреб, у Сарајево по бурек, а у Приштину по батине.

Аутор је адвокат и сарадник [Српског културног клуба](#)

---

[1] „Наиме, одредбом чл. 12. ст. 1. цитираног закона (Закон о примјени Статута МКС и прогону за казнена дјела против међународног ратног и хуманитарног права) одређено је да су за вођење казног поступка за казнена дјела из чланка 1. тога закона, уз судове мјесно надлежне према опћим прописима, мјесно надлежни и жупанијски судови у Осијеку, Ријеци, Сплиту и Загребу. Међутим, на темељу праћења 67 казних поступака у периоду од 2004. до 2010. г. увидјели смо да се ти поступци у правилу проводе на судовима месно надлежним према Закону о казном поступку, на 15-ак судова.“

[2] „Одредбом чл. 13. ст. 1. Закона прописано је да истрагу за казнена дјела из чл. 1. тога закона проводе посебни истражни одјели при жупанијским судовима у Осијеку, Ријеци, Сплиту и Загребу. Међутим, осим Жупанијског суда у Сплиту, на другим жупанијским судовима ти одјели нису ни формално основани, нити у истрагама уз суце судјелују и дипломирани криминалисти, како то налаже цитирана одредба.“

[3] „И даље постоји проблем недостатне посебне едуцираности судца за суђења у предметима ратних злочина. Нпр. у поступцима који су вођени на Жупанијском суду у Пожеги, који је додуше имао релативно мало предмета ратних злочина, пресуде су укидане због процедуралних погрешака, којима су узроци били очито недостатно искуство у суђењима у овој врсти предмета.“

[4] „С друге стране жупанијска државна одвјетништва немају довољан број специјализираних замјеника

који би радили на казним дјелима против вриједности заштиђених међународним ратним и хуманитарним правом што се често одражава и на квалитети оптужница и њиховом заступању.“

[5] „Поједини судови немају ни просторних, ни техничких увјета за суђења у предметима ратних злочина, у којима се појављује велики број свједока и постоји потреба за кориштењем видео-конференцијске везе.